

4 примера за изчисляване на осигурителни вноски и данък върху доходите на физически лица за 2008 г.

Пример 1:

Приложен специалист в търговско дружество с основни икономическа дейност "Строителство", роден след 31 декември 1959 г., е получил брутно трудово възнаграждение за месец януари 2008 г. - 500 лв.

Лицето работи в условията на трета категория труд, при пълното законоустановено работно време за длъжността.

Минималният осигурителен праг за 2008 г. за служителя е 470 лв. (ред 46, колона 3 от Приложението към ЗБДОО). Тъй като брутно трудово възнаграждение на служителя е по-голямо от минималния му осигурителен праг, пенсионната осигуровка за този месец ще се изчисли от брутно трудово възнаграждение:

-за работодателя:

Вноски за "Пенсии" - $500 \times 10,20\% = 51,00$ лв.

Вноски за "ОЗМ" - $500 \times 2,10\% = 10,5$ лв.

Вноски за "Безработица" - $500 \times 0,60\% = 3$ лв.

Вноски "Трудова злополука" - $500 \times 1,1\% = 5,50$ лв.

(съгласно диференцираната вноска, ред 11 от Приложение № 2 към чл. 12, ал. 1, т. 3 от ЗБДОО за 2008 г.)

Вноски "Гарантирани вземания на работници" $500 \times 0,5\% = 2,50$ лв.

Вноски за ДЗПО $500 \times 3\% = 15,00$ лв.

Вноски за здравно осигуряване $500 \times 3,6\% = 18,00$ лв.

- за работника

Вноски за "Пенсии" - $500 \times 6,80\% = 34,00$ лв.

Вноски за "ОЗМ" - $500 \times 1,40\% = 7$ лв.

Вноски за "Безработица" - $500 \times 0,40\% = 2,00$ лв.

Вноски за ДЗПО $500 \times 2\% = 10,00$ лв.

Вноски за здравно осигуряване $500 \times 2,40\% = 12$ лв.

Общо вноски работник: 65 лв.

Данъчна основа (500 лв. – 65 лв.) 435 лв.

Следва се данък върху доходите **43,5 лв. (435 x 10/100)**

Пример 2:

Приложен специалист в търговско дружество с основни икономическа дейност "Строителство", роден след 31 декември 1959 г., е получил брутно трудово възнаграждение за месец януари 2008 г. - 400 лв.

Лицето работи в условията на трета категория труд, при пълното законоустановено работно време за длъжността.

Минималният осигурителен праг за 2008 г. за служителя е 470 лв. (ред 46, колона 3 от Приложението към ЗБДОО). Тъй като брутно трудово възнаграждение на служителя е по-малко от минималния му осигурителен праг, пенсионната осигуровка за този

месец ще се изчисли върху осигурителния праг, но вноската за фонд „ГВРС” ще се изчисли върху brutното му възнаграждение 400:

- за сметка на работодателя:

Вноска за "Пенсии" - $470 \times 10,20\% = 47,94$ лв.

Вноска за "ОЗМ" - $470 \times 2,10\% = 9,87$ лв.

Вноска за "Безработица" - $470 \times 0,6\% = 2,82$ лв.

Вноска "Трудова злополука" $470 \times 1,1\% = 5,17$ лв.

(съгласно диференцираната вноска, ред 11 от Приложение № 2 към чл. 12, ал. 1, т. 3 от ЗБДОО за 2008 г.)

Вноска "Гарантирани вземания на работници" $400 \times 0,5\% = 2,00$ лв.

Вноска за ДЗПО $470 \times 3\% = 14,10$ лв.

Вноска за здравно осигуряване $470 \times 3,6\% = 16,92$ лв.

-за сметка на осигуреното лице:

Вноска за "Пенсии" - $470 \times 6,80\% = 31,96$ лв.

Вноска за "ОЗМ" - $470 \times 1,40\% = 6,58$ лв.

Вноска за "Безработица" - $470 \times 0,4\% = 1,88$ лв.

Вноска за ДЗПО $470 \times 2\% = 9,40$ лв.

Вноска за здравно осигуряване $470 \times 2,4\% = 11,28$ лв.

Общо вноски работник: 61,10 лв.

Данъчна основа (400 лв. – 61,10 лв.) 338,90 лв.

Следва се данък върху доходите 33,89 лв. ($338,9 \times 10/100$)

Пример 3:

Пазач невъоръжена охрана в търговско дружество с икономическа дейност "Събиране, пречистване и разпределение на водата", роден преди 1 януари 1960 г., е получил за месец януари 2008 г. брутно трудово възнаграждение в размер на 180 лв. Лицето работи при условията на трета категория труд, при пълно законоустановено работно време.

Осигурителната вноска за работника за всички осигурени социални рискове се дължи върху минималния осигурителен праг - 245 лв. (ред 45, колона 9 от Приложение към ЗБДОО), независимо че действително полученото от лицето трудово възнаграждение е в размер на 180 лв., дължимата осигурителна вноска ще се изчисли върху минималния осигурителен праг.

-за сметка на работодателя:

вноска "Пенсии" $245 \text{ лв.} \times 15,90\% = 38,95$ лв.

вноска "Трудова злополука" $245 \text{ лв.} \times 0,7\% = 1,71$ лв.

вноска "Гарантирани вземания" $180 \text{ лв.} \times 0,5\% = 0,9$ лв.

вноска "Здравно осигуряване" $245 \times 3,6\% = 8,82$ лв.

- за сметка на работника:

вноска "Пенсии" $245 \text{ лв.} \times 10,60\% = 25,97$ лв.

вноска "здравно осигуряване" $245 \text{ лв.} \times 2,40\% = 5,88$ лв.

Общо вноски работник: 31,85 лв.

Данъчна основа (180 лв. – 31,85 лв.) 148,15 лв.

Следва се данък върху доходите 14,81 лв. (148,15 x 10/100)

Пример 4:

Аналитичен специалист в търговско дружество с икономическа дейност "Производство на хляб", роден след 31 декември 1959 г., е отработил през месец януари 2008 г. 15 работни дни, а останалите 6 работни дни е бил в отпуск по болест.

Работните дни през месец януари са 21.

Минималният месечен осигурителен доход в случая е 415 лв. (ред 14, колона 2 от Приложението към ЗБДОО) .

Лицето работи при условията на трета категория труд, при пълно законоустановено работно време и е получило възнаграждение в размер на 250 лв. за отработените от него дни.

Дневният минимален осигурителен праг за месец януари 2008 г. е 19,76 лв. (415 : 21 раб. дни = 19,76 лв.).

Минималният месечен осигурителен праг в случая се намалява пропорционално на отработените от лицето дни през месеца и е в размер на 296,43 лв. (19,76 x 15 отр. дни = 296,43 лв.).

Осигурителната вноска се дължи върху 296,43 лв. независимо, че действително полученото от лицето трудово възнаграждение е в размер на 250 лв. Дължимата осигурителна вноска за всички осигурени социални рискове, върху пропорционално намаления, спрямо отработените от лицето дни, минимален осигурителен праг се изчислява по следния начин:

-за сметка на работодателя:

вноска "Пенсии" 296,43 лв. x 12,9 % = 38,24 лв.

вноска "Трудова злополука" 296,43 лв. x 0,9 % = 2,67 лв.

вноска "Гарантирани вземания" 250,00 лв. x 0,5% = 1,25 лв.

вноска "УПФ" 296,43 лв. x 3 % = 8,89 лв.

вноска "Здравно осигуряване" 296,43 x 3,6 % = 10,67 лв.

-за сметка на работника:

вноска "Пенсии" 296,43 лв. x 8,60 % = 25,49 лв.

вноска "УПФ" 296,43 x 2 % = 5,93 лв.

вноска "Здравно осигуряване" 296,43 лв. x 2,4 % = 7,10 лв.

Общо вноски работник: 38,52 лв.

Данъчна основа (250 лв. – 38,52 лв.) 211,48 лв.

Следва се данък върху доходите 21,15 лв. (211,48 x 10/100)

По същия начин се изчислява дължимата осигурителна вноска и когато работникът е отработил само част от работните дни през месеца, а през останалите дни е бил в отпуск поради бременност и раждане, бил е в неплатен отпуск и др.

В тези случаи минималният осигурителен праг също се намалява пропорционално, само в зависимост от броя на отработените от лицето дни, без да се вземат предвид останалите дни от месеца.

**Данъчно третиране на обезщетенията по Кодекса на труда и дължимите лихви
върху тях по реда на ЗДДФЛ**

ДАНЪЧНО ТРЕТИРАНЕ НА ОБЕЗЩЕТЕНИЯТА ПО КОДЕКСА НА ТРУДА И ДЪЛЖИМИТЕ ЛИХВИ ВЪРХУ ТЯХ ПО РЕДА НА ЗДДФЛ		
Разпоредба по КТ	Съдържание на разпоредбата	Третиране по реда на ЗДДФЛ
		обезщетение
чл. 177	Обезщетение за платен годишен отпуск	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 200	Обезщетения за вреди от трудова злополука или професионална болест, които са причинили временна неработоспособност, инвалидност или смърт на работника или служителя	Необлагаем доход по реда на чл. 24, ал. 2, т. 8
чл. 213	Обезщетение за незаконно недопускане на работа	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 214	Обезщетение за незаконно временно отстраняване от работа	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 215	Командировъчни пари	Необлагаем доход по реда на чл. 24, ал. 2, т. 5
чл. 216, ал. 1, т. 1 и 2	Обезщетение за пътните разноски и разноските по пренасянето на покъщнината	Необлагаем доход по реда на чл. 24, ал. 2, т. 8
чл. 216, ал. 1, т. 3	Обезщетение за дните на пътуването и за още 2 дни, заплащани при преместване на работа в друго населено място	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 216, ал. 2	Обезщетение на работник или служител, трудовото правоотношение с когото е прекратено не по негова вина или не по негово заявление с предизвестие - работодателят заплаща пътните разноски и разноските по пренасянето на покъщнината му за неговото и на семейството му завръщане в постоянното им местоживее	Необлагаем доход по реда на чл. 24, ал. 2, т. 8
чл. 216, ал. 3	Обезщетение при преместване на работа в друго населено място на работник или служител, преместен на постоянна работа там не по негова молба	Необлагаем доход по реда на чл. 24, ал. 2, т. 8
чл. 217, ал. 1	Обезщетение при трудоустрояване	Облага се като доход от трудови

	на работник или служител с намалена работоспособност	правоотношения
чл. 218, ал. 1	Обезщетение при неявяване на работа поради природни или обществени бедствия	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 218, ал. 2	Обезщетение при участие в спасителните работи при природни или обществени бедствия	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 219	Обезщетение поради правомерен отказ за изпълняване на работата или преустановяването ѝ	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 220	Обезщетение за неспазено предизвестие	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 221	Обезщетение за прекратяване на трудово правоотношение без предизвестие.	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 222, ал. 1	Обезщетение при уволнение поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работата за повече от 15 работни дни	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 222, ал. 2	Обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение поради болест	Необлагаем доход по реда на чл. 24, ал. 2, т. 8
чл. 222, ал. 3	Обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение поради придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст	Необлагаем доход по реда на чл. 24, ал. 2, т. 8
чл. 224	Обезщетение за неизползван платен годишен отпуск	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 225	Обезщетение за незаконно уволнение или недопускане на работа на възстановен работник или служител	Облага се като доход от трудови правоотношения
чл. 226, ал. 3	Обезщетение за други вреди, причинени на работника, свързани с издаване или несвоевременно издаване на необходимите документи, както и на документи с невярно съдържание	Необлагаем доход по реда на чл. 24, ал. 2, т. 7
чл. 331	Обезщетение за прекратяване на трудовия договор по инициатива на работодателя срещу уговорено обезщетение	Облага се като доход от трудови правоотношения